

Rúturin

At beskæfite sig direkte med sprog er det samme som at se en røde i stedet for at se igennem den.

Johannes V. Jensen

– Hvat er arvasyndin, spurdi barnið og fekk sjálfsagt einki svar.

Arvasyndin er: at noyða tápuðar tankar upp á það komandi ættarliðið.

Tann serfeyriska arvasyndin er ein nationalromantikk, sum er kunstiga toyd frá 1888 til í dag. Tá ið hesin ónd andin slapp úr flöskuni á Regensen á sinni, fekk hann menn at yrkja um føðilandið, sum var so deiligt og lá so langt vekk. Andin fekkst ikki aftur í flöskuna, so hann fór at sveima og kom norður til føðilandið. Og har fóru (nakrir menn at tala um sjálfstýri. Ymsar vóru meiningarnar, men stør semja var um, at danskarar skuldu betala. Vit skuldu ikki standa á egnum beinum. Vit skuldu dansa á egnum beinum. Vit skuldu hava færoyskar pengaseðlar og frimerkir og bláar postkassar, men vit skuldu ikki betala nakað sjálfstýri. Tað skuldu danskir skattaborgarar. Vit settu eina æru í okkara skendsil og fáu nú 900 mið um árið. Vit skuldu ikki vera, vit skuldu láta.

Eisini á tí málsliga okkum bleiv veruleikin forfjónaður. Menn hildu fund um, hvat mál fólkiki átti at snakkað. Fólkiki sjálf var ikki á fólkafundi, tí fólkiki arbeiddi. Fólkiki snakkaði færoyskt, sum tað hevði gjørt í öldir. Men fundarmenninir lótu fólkiki vita, at tess mál var óbrúkligt. Fólkiki mátti taka seg saman og fara at »tosa gott færoyskt« – tað vil siga: skifta frá sinum egna máli til eitt nýtt, heimarmipað knortlimál, sum var pyntað við íslendskum strigglum.

Hetta, at fólkisins mál verður við útendskum, er ikki nakað serstakt færoyskt. Á Holbergsa tíð høvdu tey finu fyllt tað danska málið við fronskum orðum, og í komediu »Jeppu på herget« kemur tann viðgita replikkinn fyrri: »Tal dansk, din sorte hund!« Hetta hevur Richard Long í 1922 umsett til »Tosa færoyskt, tin svartu hund!« Hundurin í hesum fari var – og her nikkar mangur lesari – ein sakførari. Og orsøkin til, at Jeppi tók so rívan til, var tann, at sakførarin snakkaði latin við Jeppa. (Færoyskir sakførarar kalla seg advokatar, uttan at Málnevndin talar at).

Eitt tilgjørt og óforstáligt mál kann brúkast til bringuprýði hjá nationalismum. Og tað kann brúkast sum skott millum bólkir í samfelagnum. Serliga fólk, sum av onkrari orsøk føla seg ósikkur, hava brúk fyrri at mobba »hini«. Men eitt soverðið mál kann ikki brúkast til sína høvuðsuppgávu: at flyta tankar millum fólk.

Málið er ein rútur, sum skal geva okkum ljós uttanifrá, og sum skal gera tað møgulegt hjá okkum at siggja út. Tá ið so rúturin kármast, tí hann verður snikar út av fuskara-fingrum, so mugu tey, sum eru glað fyrri dagslýsi og upp lýsing og útsýni, gerast sorgarbundin og fara eftir pussi-kútunum.

Eitt dømi um, hvussu ting, sum fyrr vóru klár og tyðilig, nú verða gjørd óklár og óforstáligt, eru summar nýggjar skúlabækur. Tær eru skrivaðar á einum máli, sum er lótt sum arvasyndin, og sum forðar lærdómnum. Tey neyðar børn, sum heima hava høyrð um tróntakar og fyrkantar, og sum kanska eisini duga frumtátt, sum er yrktur av einum intellektuellum færoyskum verðinsmanni: »Eina so vil eg víðuna kvøða, hvørki um fyrkantað ella runt...«, tey verða við teimum nýggju bókunum lærd, at tað nú skal eita (úr bókini Sigma, stóðfróði 7, Føroya Skúlabólagrunnur 1992):

tríhyrningur, ferhyrningur, burðartíðfari, einsskapað skap, faldia í klombur, ferna, ferningur, ferrót, fertal, javnbeinar tríhyrningur, javnfirringur, klomburroking, lóg Pythagorasar, rættihyrndur tríhyrningur, sambræðing, strenda, víddarfrýmlar, allýsa, krossstolnir hjá skurðpunktunum hjá vinkulhálvstíslinjanum, andarekar, samskapsásar í ferhyrninginum.

Hevði Nólsoyar Páll livað eini 200 ár afturat, so hevði hann sæð, at okkara málsliga jákupámenar eru í ferð við at bróta rútin, so at teir sleppa at negla uppfyri.

AKKUMULATORAR ♦ TIL ØLL ENDAMÁL ♦

Fa. PÓLAR

v/ Margeir Ørvarodd
Slættanesgøta 8
100 Tórshavn
Tlf. 18347 - 12860

Eg átti mær ein vin

1. jan. 1995 andaðist Óli Svend Kjærþæk í Nykøbing Falster.

Óla Svend, sum hann vanliga varð nevndur, var føddur í Sumba 17. okt. 1917. Foreldrin vóru Margretha og Óli hjá Stinu. Óla Svend vaks upp millum brim og björg, og har skuldi tí vísa seg at hann á heilt ungum árum varð mettur millum bestu menn í bygdini. Hann var av raskasta stómmonnum og hevur mangan kaldan køvt á havinum.

Nærlagdur sum hann var, fekk hann sær hús upp at standa og í 1950 giftist hann við Aslu í Gomlustovu.

Við stórum flokki av børnum, 8 í tali, fluttu tey í 60'um norður á Tvøroyri at búgva, har Óla Svend í seinni árum var útróðramaður burturav og var hildin at vera tann frægasti útróðramaður har í sóknini.

Blíð vóru tey bæði, og mangur hevur sitið væl við teirra bórð.

Frá teirra tíð í Sumba høvdu tey víst Jehova vitnum, sum komu hagar til bygdina, sera stóran blíðskap, og hesi bond vórðu styrkt, tá tey komu á Tvøroyri. Óla Svend fór eisini sjálvur undir at kanna Biblíuna saman við Jehova vitnum, fyrri at fáa greiði á, hvat hon í veruleikanum segði. Hann sá at Jehova Gud lovaði »ævigt liv« sambært Titus 1:2, og í fyrmingi til Jesu sjálvum átti ein at gera Guds vilja, í talu og gæringum, at bera Gudi lov og pris.

Óla Svend var um 60 ár, tá hann við dópinum vígdi seg til at tjena Jehova. Hann var ein nóg saman við øðrum monnum til arbeiðis bæði á sjógv og landi, men umframt tað fór hann nú eisini at vitja hesar og allar aðrar suðuroyingar hús úr hús við boðskapinum um Guds ríki og tað paradís, sum henda jørd til sína tíð fer at verða, har friður og rættvísi valdar.

Men 10. jan. var Óla Svend jarðaður. »Dimmur er hesin dapri dagar niður í mold at fara!« Hvussu sær nú út við vónini um ævigt liv? Tað liggur í hond Jehova! Hann sendi sín son Jesus Kristus til jarðar fyrri at bota fyrri synd Ádams, »tí so elskaði Gud heiminn«, Joh. 3, 16, og sjálvur segði Jesus í sambandi við deyða Lazarus: »Tann, ið trýr meg, skal liva, um hann so doyri«.

Óla Svend var ikki í iva um at ein uppreisn frá deyðum fór at verða, Joh. 5, 28–29. Hann trúði eisini at Jesus Kristus nú situr sum kongur í Himli og er til reiðar, til ásetta tíð, at beina fyrri øllum óndskapinum á jørðini og har eftir innføra Paradís um alla jørðina. Í 1000-ára ríkinum »á evsta degi« verður uppreisnin av teimum deyðum at fara fram, antin tey hava fingið turra ella vátu grøv. Tá vilja tey, sum eru komin í gjøgnum ta »stóru trongdina«, tí tey hava trúfæst stýðjað Guds ríki, fáa høvi til at taka ímóti sínum kærnu, sum deyðin so eindrandaleyst hevur tikið frá teimum. Vónin um ævigt liv stendur fæst, tí tað hevur Jehova Gud, »sum ikki lýgur, fyrjattað frá fyndartíðum!« Tit 1:2.

Jákup úr Akraabyrgi

Eykaaðalfundur í Santa Ólavs Kirkjuliði

Eykaaðalfundur verður í Santa Ólavs Kirkjuliði 5. febr. 1995. Fundurin verður hildin í meinighetshølnum í Samuðls-kirkjuni kl. 15.30. Fundarskráin er:

- Velja orðstýrara.
- Velja skrivara.
- Innkomin uppskot.
- Nevndarval.
- Velja grannskoðarar.
- Ymskt.

Valevni til nevndina og uppskot til viðgerðar á eykkaðalfundinum skulu vera kirkjuráðsformanninum Diritu Tausen, Rosenvængets Sidealle 5, 4. sal, 2100 Kbh. Ø, í hendi seinast 8 dagar fyrri aðalfundin.

Kirkjuráðið

BBC

Leygardagur 14. januar

- 0.15 World Service News
- 0.25 Newsnight
- 1.00–8.00 World Service News every full hour
- 1.25 World Business Report
- 2.25 Newsnight
- 3.25 Kilroy: »Unnecessary Operations«
- 4.25 Italy means Business: »Women in Business« 5.5
- 5.25 The Clothes Show
- 6.25 Top Gear: »Motor Show« 2.2
- 7.25 The Late Show
- 8.25 Public Eye: »No more 24«
- 9.00 Sick as a Parrot
- 9.15 Jackanory
- 9.25 Marlene Marlowe Investigates: »The Puddinghouse Pantomime Palace«
- 9.45 Blue Peter
- 10.20 Byker Grove
- 10.45 The O-Zone
- 11.00 Top of the Pops
- 11.30 Tomorrow's World
- 11.55 Holiday Outings
- 12.00 Holiday
- 12.30 The 1995 London International Boat Show
- 13.30 Grandstand
- 17.15 News from London
- 17.30 World News Week
- 18.00 Little Lord Fauntleroy 2.6
- 18.30 Animal Hospital 2.9
- 19.00 Noel's House Party
- 19.50 Ain't Misbehavin' 1.6
- 20.20 Devil's Advocate 2.2
- 21.40 Sport '95
- 23.00 World Service News
- 23.25 World Business Review

Sunnudagur 15. januar

- 0.00–7.00 World Service News every full hour
- 0.25 World News Week
- 1.25 World Business Review
- 2.25 India Business Report
- 3.25 Kilroy: »Elderly Relatives«
- 4.25 Film '95
- 5.25 India Business Report
- 6.25 Network East 8.10
- 7.25 The Late Show
- 8.00 Decisions: »Victoria Scott« 2.6
- 8.15 Breakfast with Frost
- 9.15 Playdays
- 9.35 TVK: »Body«
- 9.50 Blue Peter
- 10.15 Timebusters
- 10.40 Grange Hill
- 11.05 Byker Grove
- 11.30 World News Week
- 12.00 Country File
- 12.30 News from London
- 12.35 On the Record
- 13.30 Eastenders
- 14.55 One Man and his Dog - The Final 8.8
- 15.40 Under Sail: »A Present from the Past«

- 16.20 Antiques Roadshow: »TTruro Cathedral«
- 17.05 Network East
- 17.35 Rhodes around Britain: »Manchester/Lancashire« 1.6
- 18.05 News from London
- 18.25 Songs of Praise: »Blood and Fire«
- 19.00 Last of the Summer Wine: »Adopted by a Stray« 2.8
- 19.35 One Foot in the Grave 2.5
- 20.05 Great Journey's 5.6
- 20.55 Auntie's New Bloomers
- 22.15 Everyman: »Simon's Cross«
- 22.55 The Bookworm 6.7
- 23.25 World Business Report

Mánadagur 16. januar

- 0.00–5.00 World Service News every full hour
- 0.25 The Money Programme
- 1.25 World Business Report
- 2.25 On the Record
- 3.25 The Money Programme
- 4.25 Food and Drink

- 5.25 The Money Programme
- 6.00 Business Breakfast
- 7.00 Breakfast News
- 9.05 Kilroy
- 10.00–12.00 News from London
- 10.05 Good Morning with Anne and Nick
- 12.05 Pebble Mill
- 12.55 World Weather
- 13.00 One O'Clock News
- 13.05 A Taste of Health 5.8
- 14.00 World Service News
- 14.30 Timekeepers
- 15.00 Playdays
- 15.20 Mortimer and Arabel: »The Bank Ghost«
- 15.35 Timebusters
- 16.00 Sloggers 2.6
- 16.25 Byker Grove
- 16.50 Home Front 7.7
- 17.15 TOTP2
- 18.00 Six O'Clock News
- 18.30 Ready, steady, cook

- 19.00 Waiting for God 2.6
- 19.30 Dad's Army: »Come in your Time is up«
- 20.00 Eastenders
- 20.30 A Question of Sport
- 21.00 The 1995 London International Boat Show
- 22.00 World Service News
- 22.25 World Business Report
- 23.00 World Service News
- 23.30 Newsnight

Týsdagur 17. januar

- 0.15 World Service News
- 0.25 Newsnight
- 1.00–5.00 World Service News every full hour
- 1.25 World Business Report
- 2.25 Newsnight
- 3.25 Film '95
- 4.25 Tomorrow's World
- 5.15 Panorama
- 6.00 Business Breakfast
- 7.00 Breakfast News
- 9.05 Kilroy
- 10.00–12.00 News from London
- 10.05 Good Morning with Anne and Nick

MTV

Leygardagur 14. januar

- 1.00 The Soul of MTV
- 2.00 The Grind
- 2.30 Night Videos
- 3.00 Bon Jovi: The Hits
- 4.00 UB40: The Hits
- 5.00 The worst of most wanted
- 6.00 The Zig & Zag Show
- 7.00 The Big Picture
- 8.00 Hit List UK
- 9.00 MTV's First Look
- 10.00 Take That: The Hits
- 11.00 REM: The Hits
- 12.00 Aeromith: The Hits
- 13.00 Dance
- 14.00 The Big Picture
- 15.00 Janet Jackson Rockumentary
- 16.00 MTV's European Top 20
- 17.00 MTV Unplugged
- 18.00 The Soul of MTV
- 19.00 MTV's First Look
- 20.00 The Zig & Zag Show
- 21.00 Yo! MTV Raps

Sunnudagur 15. jan.

- 1.00 The worst of most wanted
- 1.30 Chill Out Zone
- 2.00 Night Videos
- 3.00 ZZ Top: The Hits
- 4.00 Simple Minds: The Hits
- 5.00 The Big Picture
- 6.00 MTV's European Top 20
- 7.00 MTV's First Look
- 8.00 MTV's Sports
- 9.00 Bon Jovi: The Hits
- 10.00 Tina Turner: The Hits
- 11.00 Rolling Stones: The Hits
- 12.00 MTV's The Real World 3
- 13.00 MTV's US Top 20 Video